

ด่วนที่สุด

ที่ ยธ ๐๒๐๐๗/สว๒๖๙

กระทรวงยุติธรรม

ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่

กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๗/ว(ล) ๓๐๒๑๓ ลงวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๖๔

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีขอให้กระทรวงยุติธรรมพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ในส่วนที่เกี่ยวข้องหรือส่วนอื่นที่เห็นสมควรเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรี ภายในวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๖๔ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

กระทรวงยุติธรรมพิจารณาแล้วเห็นว่า ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. เป็นกฎหมายตามแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นกลไกในการบริหารจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ การอนุรักษ์ การใช้ประโยชน์และการแบ่งปันผลประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความปลอดภัยทางชีวภาพของประเทศที่มีความอุดมสมบูรณ์ของความหลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งเป็นทุนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศโดยเฉพาะเศรษฐกิจชีวภาพ ซึ่งจะช่วยลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย และส่งเสริมขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย รวมทั้งเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกรณีของไทยภายใต้กฎหมายระหว่างประเทศและเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเข้าเป็นภาคีสันติสัญญาที่เกี่ยวข้องกับความหลากหลายทางชีวภาพตามแผนจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ จึงเห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนออย่างไรก็ดี มีข้อสังเกต ดังนี้

๑. ร่างพระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. กำหนดให้มีการขึ้นทะเบียนเป็นชุมชนท้องถิ่น (มาตรา ๑๑) การขึ้นบัญชีปล่อยสิ่งมีชีวิต (มาตรา ๕๑) และกำหนดให้มีระบบอนุญาตใน ๕ กิจกรรม ได้แก่ การเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ (มาตรา ๓๓) การใช้ประโยชน์ทางการค้า (มาตรา ๓๔) การนำเข้า ส่งออก นำผ่าน (มาตรา ๔๓) การใช้ในสภาพควบคุมหรือใช้ในภาคสนาม (มาตรา ๔๘) และการปลดปล่อยสู่สิ่งแวดล้อม (มาตรา ๔๔) พิจารณาแล้วเห็นว่า การใช้ระบบควบคุม กำกับดูแลของหน่วยงานของรัฐดังกล่าวอาจจะเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล หรือสิทธิการใช้ประโยชน์ของชุมชน

ท้องถิ่น...

ท้องถิ่นที่รับรองไว้ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๔๓ (๒) ดังนั้น ในการกำหนดหลักการดังกล่าวจึงควรพิจารณาระบบการอนุญาตในกฎหมายอย่างรอบด้านตามคำแนะนำของคณะกรรมการพัฒนากฎหมาย เรื่อง การใช้ระบบอนุญาตในกฎหมายด้วย เพื่อให้โดยหลักแล้วบุคคลและชุมชนมีสิทธิจัดการบำรุงรักษา และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน ส่วนการขึ้นทะเบียนหรือการให้มีระบบอนุญาตนั้น ควรกำหนดให้เป็นกรณีเฉพาะหรือข้อยกเว้น

๒. กรณีการกำหนดโทษทางอาญาโดยเฉพาะอย่างยิ่งฐานความผิดเกี่ยวกับการเข้าถึงหรือใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพ ซึ่งโดยสภาพแล้วอาจเป็นการกระทำที่ไม่กระทบต่อความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรงและมีผลกระทบต่อส่วนรวม จึงอาจพิจารณาใช้มาตรการอื่น เช่น โทษปรับทางปกครองหรือวิธีการอื่นแทนการปรับ เป็นต้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน ทั้งนี้ ให้พิจารณาตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ เรื่อง การกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓. กรณีการบังคับชำระค่าปรับทางปกครองตามมาตรา ๖๑ กำหนดให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลที่มีเขตอำนาจในการพิจารณาคดีอาญา เพื่อบังคับค่าปรับทางปกครอง พิจารณาแล้วเห็นว่า ในกรณีที่ผู้ถูกลงโทษปรับทางปกครองไม่ชำระค่าปรับทางปกครองนั้น หน่วยงานผู้รับผิดชอบสามารถดำเนินการบังคับค่าปรับทางปกครองได้โดยอนุโลมตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งเป็นกฎหมายที่กำหนดหลักเกณฑ์และแนวทางในการบังคับทางปกครอง จึงควรดำเนินการตามหลักกฎหมายดังกล่าวจะเป็นการเหมาะสมและสอดคล้องกับหลักการปฏิบัติราชการทางปกครองยิ่งกว่า และหากหน่วยงานไม่สามารถบังคับทางปกครองได้ หน่วยงานยังมีอำนาจในการฟ้องคดีปกครองต่อศาลปกครองตามพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อบังคับให้มีการยึดหรืออายัดทรัพย์สินขายทอดตลาดเพื่อชำระค่าปรับได้ ซึ่งเป็นหลักการแนวทางเดียวกับพระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒

๔. หมวด ๘ บทกำหนดโทษส่วนที่ ๑ โทษทางปกครอง มาตรา ๕๘ กำหนดให้ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษปรับทางปกครองไม่เกินหนึ่งแสนบาท และส่วนที่ ๒ โทษทางอาญา มาตรา ๖๓ กำหนดให้ผู้ดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตดัดแปลงพันธุกรรมโดยไม่ได้รับอนุญาตตามมาตรา ๕๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงห้าแสนบาท หรือปรับจำนวนสามเท่าของมูลค่า

ของทรัพยากร...

ของทรัพยากรชีวภาพนั้นแล้วแต่จำนวนใดจะสูงกว่า พิจารณาแล้วเห็นว่า ในการพิจารณาสิทธิบุคคล ในการกระทำครั้งเดียวกันนั้นไม่ควรลงโทษทางปกครองซ้ำซ้อนกับความผิดทางอาญา เนื่องจากจะเป็น การกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายสมศักดิ์ เทพสุทิน)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

กองกฎหมาย

โทร. ๐๙ ๑๘๗๘ ๕๕๕๕

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๒๖๕

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ra@moj.go.th